

KITAIBELIA	XV. évf. 1–2. szám	pp.: 25–34.	Debrecen (2010) 2011
------------	--------------------	-------------	----------------------

Adatok a Taktaköz flórájának ismeretéhez

TAKÁCS Attila¹ – ZSÓLYOMI Tamás²

¹Debreceni Egyetem TTK Növénytan Tanszék, 4010 Debrecen, Pf.: 14.

^{1,2}Tokaji Természetvédelmi Egyesület (TOTEM), 3910 Tokaj, Klapka u. 47.

¹limodorum.abortivum@gmail.com ²zsolyomi.tamas@gmail.com

Bevezetés

A Taktaköz az Alföld flórávidékének (Eupannonicum) Tiszántúl flórájárásához (Crisicum) tartozó peremhelyzetű kistája. A terület növényvilága meglepően kevésbé kutatott, kevés irodalmi és herbáriumi adattal dokumentált. Jelen közleményben – melyet terveink szerint számos további tanulmány követ majd – az utóbbi évek (2006–2009) során gyűjtött adatainkat foglaljuk össze.

Kutatástörténet

A Taktaközből Kitaibel Pál útinaplójában találjuk az első florisztikai adatokat. Második máramarosi kutatóútja során (1815) Mezőzombor és Szerencs környékén jegyzi fel többek közt a *Salvinia natans* és a *Leucanthemella serotina* előfordulását. Nagy kiterjedésű szikes legelőkről is ír, melyekről a következő fajokat említi: *Salicornia prostrata*, *Artemisia santonicum*, *Camphorosma annua*, *Gypsophila muralis*, *Trifolium repens* (LÖKÖS 2001). HAZSLINSZKY Frigyes 1866-ban A Tokaj-hegyalja viránya című cikkében a „kis-tokaji és keresztúri mocsáros réteket” is jellemzi néhány fajjal. Ezek közül figyelemreméltó a *Marsilea quadrifolia*, *Nymphoides peltata*, *Acorus calamus*, *Lindernia procumbens*, *Elatine alsinistrum* és az *Elatine hexandra* (HAZSLINSZKY 1866). Utóbbi adat minden valószínűség szerint téves közlés (vö. MOLNÁR és GULYÁS 2001; MOLNÁR 2003).

UJVÁROSI Miklós két alkalommal közöl flóraadatokat összegző cikket a Tokaj és Tiszadob közti Tisza szakasz árteréről (UJVÁROSSY 1936; UJVÁROSI 1938)¹. Ugyanitt gazdag herbáriumi anyagot is gyűjt. Vizsgálatait jórészt a Tisza bal parti területein folytatta Tiszadob, Tiszadada és Tiszalök térségében. Számos faj előfordulását jelzi viszont Tiszaladány és Csobaj községek környékéről. Érdekesebb adatai közé tartozik a *Hypericum tetrapterum*, *Senecio viscosus*, *Cuscuta lupuliformis* előfordulásának jelzése. UJVÁROSI herbáriumára és közleményeire hivatkozik SOÓ és MÁTHÉ (1938). BODROGKÖZY György ugyanezen a Tisza ártéren készít vegetációtanulmányokat (BODROGKÖZY 1962). Cönológiai felvételeiben 199 faj előfordulási adata szerepel.

MOLNÁR Zsolt Kesznyéten és Tiszadob környékén végzett kutatómunkát, de publikációiban (MOLNÁR 1995a és 1995b) a Taktaköz délnyugati peremének flórájáról és vegetációjáról is közöl értékes adatokat. Ő jelzi elsőként az úszólápok, úszó szigetek jelenlétét, rajtuk a *Thelypteris palustris* és *Carex pseudocyperus* tömeges előfordulásaival. Szintén elsőként tudósít néhány alföldi viszonylatban ritka erdei specialista előfordulásáról a Szent-erdőben (pl.: *Melica altissima*, *Bromus ramosus*, *Carex divulsa*, *C. remota*, *C. sylvatica*, *Neottia nidus-avis*). FARKAS Sándor munkájában (FARKAS 1999) sajnos szétválaszthatatlanul összemossódnak a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területére és a Taktaközre vonatkozó adatok. Csak azok az esetek jelentenek kivételt, ahol konkrét településnevet is megjelöl a tájnév mellett. MOLNÁR V. Attila és munkatársai Nanocyperion-fajokról szóló cikksorozatából három esetben találunk Taktaközre vonatkozó adatokat (MOLNÁR és PFEIFFER 1999; MOLNÁR és mtsai 2000; MOLNÁR és GULYÁS 2001)². MOLNÁR és TÜRKE (2007) cikke az előzőekhez hasonlóan szintén nem a Taktaközre koncentrálnak, ám számos értékes adatot ismertetnek Mezőzombor határából (*Peucedanum officinale*, *Cirsium brachycephalum*, *Melilotus dentatus*).

UJVÁROSI Miklós taktaközi lapjainak holléte egyelőre kérdéses. A SOÓ és MÁTHÉ (1938) által hivatkozott lapokat sem a Debreceni Egyetem Soó Rezső Herbáriumában, sem a Természetudományi Múzeum

¹ A szerző természetesen azonos, csupán a vezetéknev írásmódja különböző a két publikáció esetében.

² MOLNÁR és GULYÁS (2001) cikkének 1. ábráján jól látszik, hogy a Tisza mentén vizsgált (10×10 km-es) UTM-négyzetek közül a Taktaközt lefedő négyzetekből sikerült kimutatni a legtöbb iszaplakó fajt (EU12 – 15 faj, EU22 – 14 faj). Itt kell helyet adni egy ezzel kapcsolatos helyreigazításnak: a 192. oldalon kezdődő *Az eredmények értékelése* c. fejezet negyedik bekezdésében a fenti UTM-négyzetek által fedett területet Bodrogeknek titulálják a szerzők, amely nyilvánvalóan elírás.

Növénytára Carpato-Pannonicum gyűjteményében nem találtuk. Más, a Taktaközben tevékeny gyűjtőről nincs tudomásunk.

Az említett forrásokból mintegy 310 faj előfordulását ismerjük a Taktaközben.

Anyag és módszer

A terület jellemzése

A Taktaköz tulajdonképpen a Tisza jobb parti – mára jórészt ármentesített – ártéri öblözete. Ebben a tekintetben IHRIG (1973) és DOBÁNY (1995) felfogását követjük s jelen publikációban MAROSI és SOMOGYI (1990), MOLNÁR (1995a és 1995b), FARKAS (1999), HUDÁK (2008) munkáival ellentétben nem tekintjük a Taktaköz részének a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetet, a Tisza bal parti árterét, sem a Szerencs és Tiszalúc közti Taktától északra levő térséget. Az általunk vizsgált terület határai a következők: Tokaj és Tiszadob között a Tisza mai medrét, Tiszadob és Tiszalúc között a Holt-Tiszát, Tiszadob és Szerencs között a Taktát tekintettük határnak. Szerencs és Tarcal között ott húztuk meg a határt, ameddig a vízrendezési munkálatokat megelőzően elérték a tiszai árvizek. Ez nagyjából a mai vasút nyomvonalával esik egybe. Tarcal és Tokaj között a Kopasz-hegy zárja le a Taktaközt. Ilyen módon a KITAIBEL Pál feljegyzéseiből és UJVÁROSI Miklós, BODROGKÖZY György, MOLNÁR Zsolt cikkeiből ismert fajok egy része az általunk vizsgált területen kívül esik.

A Tisza és fattyúága, a Takta számos holtmedret hagyott maga mögött a tájban. Ezek a medrek és az ezeket összekötő erek bonyolult vízrendszert alkotnak. Ez nyilvánvalóan szerepet játszott abban, hogy az ár- és belvízmentesítés ellenére a mai napig sem sikerült „agrársivatagga” változtatni a Taktaköznek legalábbis a keleti részét. Itt nagyterjedésű, jórészt másodlagosan elszikesedett gyepeket találunk (cickóros puszták, ritkán ürmös foltokkal, illetve sziki magaskóróssal tarkítva). Az említett tavakban, laposokban, erekben fiatal úszólápok találhatóak. Erdők a taktabáji Nagy-erdőn és a taktakenézi Szent-erdőn kívül csak a Tisza árterén vannak. A Nagy-erdőt (egykor gyöngyvirágos tölgyes) mára sajnos jórészt tájidegen fajokkal (*Robinia pseudo-acacia*, *Ailanthus altissima*, *Juglans nigra*) újították az egyes parcellákon. Az ártéren puha- és keményfa ligeteket, illetve nemesnyár ültetvényeket egyaránt találunk. A mentett oldalon és az ártéren is egyre nagyobb kiterjedésű szántóföldek terülnek el.

Az árvízvédelmi töltésrendszer kiépítését megelőzően kizárólag azok a homokhátak voltak mindenkor ármentesek, melyek magassága meghaladja a 95 m tszf magasságot (DOBÁNY 1995). Ezek a halmokon alakultak ki a taktaközi falvak, s az első szántóföldek is itt jelentek meg, vagyis ezek a térszinek évszázadok óta folyamatosan lakottak és műveltek. Ennek eredményeként eredeti fajkészletük és növénytakarójuk szinte teljesen elpusztult.

Módszerek

Eredményeinket alább először röviden értékeljük, majd a terepbejárásaink során észlelt, természetvédelmi vagy florisztikai szempontból érdekesebb fajok lelőhelyeit közöljük. Az enumerációban a sorszámozás és a nevezéktan KIRÁLY (2009) munkáját követi. A településnevet követően dülönévvél vagy különféle viszonyítási pontok (műtárgyak, felszínformák stb.) segítségével jelöljük meg a lelőhelyeket. A Magyar Honvédség Vezérkara által 1988-ban felújított 1 : 25 000 méretarányú térkép és az EOTR térkép-szelvények dülőneveit, illetve a helyi elnevezéseket használjuk. A fajok lelőhelyeinél a KEF háló negyed-kvadrátjainak sorszámaikat (HORVÁTH és mtsai 2008) is feltüntetjük []-ben. Néhány egyéves faj esetében az észlelés évszámát is megadjuk ()-ben. A fajnév aláhúzásával jelöljük, hogy adott növénynek eddig nem volt publikált adata a Taktaközben. Irodalmi adatokra azokban az esetekben hivatkozunk, ahol korábban már publikált előfordulás megerősítéséről van szó. Az enumerációban szereplő fajok nagy része fotóval és herbáriumi példánnyal dokumentált. Utóbbiak a Debreceni Egyetem TTK Növénytan Tanszék Soó Rezső Herbáriumában, illetve TAKÁCS Attila herbáriumában találhatóak.

Eredmények

Munkánk jelentőségét abban látjuk, hogy olyan területről írunk, melynek növényvilágára koncentráció mő korábban nem jelent meg. Enumerációnkban összesen 98 fajt említünk, melyből 58 fajnak eddig nem találtuk irodalmi adatát a Taktaközben. Egy növény, a *Salsola collina* a Crisicumra nézve új. Az eurázsiai elterjedésű, hazánkban adventív faj előfordulását VIDÉKI (2005) jelzi elsőként Izsák és Soltszentimre környékéről. KIRÁLY (2009) szerint is csak a Duna-Tisza közén fordul elő.

Saját adataink alapján és az 1990 után publikált, jól lokalizálható adatok alapján (MOLNÁR 1995a és 1995b; MOLNÁR és PFEIFFER 1999; MOLNÁR és mtsai 2000; MOLNÁR és GULYÁS 2001; MOLNÁR és TÜRKE 2007) készítettük el az alábbi ábrát:

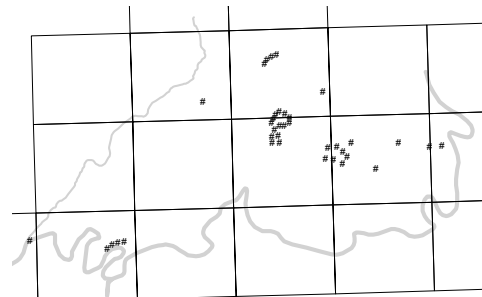
		0 0/0/0 0/0/0/0	1 0/0/0 0/0/0/0		
	0 0/0/0 0/0/0/0	3 0/0/2 0/0/0/2	10 0/0/8 0/0/0/8	2 0/0/1 0/0/0/1	1 0/0/1 0/0/0/1
	0 0/0/0 0/0/0/0	5 0/0/4 0/0/0/4	7 1/1/9 1/1/0/9	9 0/0/9 0/0/0/9	10 0/0/9 0/0/1/8
3 0/0/2 0/0/0/2	9 0/0/8 0/0/1/7	2 0/0/1 0/0/0/1	6 0/0/4 0/0/0/4	2 0/0/2 0/0/0/2	0 0/0/0 0/0/0/0

1. ábra. A Taktaközt lefedő KEF-háló negyedkvadrátok (HORVÁTH és mtsai 2008), illetve a kvadrátonként észlelt védett (a felső sorban), KIRÁLY (2007) szerint **kipusztulás közvetlen veszélyébe került / aktuálisan veszélyeztetett / potenciálisan veszélyeztetett** (a középső sorban), végül (az alsó sorban) az IUCN listája szerint **kipusztulással veszélyeztetett / veszélyeztetett / sebezhető / veszélyeztetettség közeli** fajok száma

Enumeráció

14. *Equisetum ramosissimum* Desf. – Prügy: homokbánya és környéke [7993.2]; az öregtetemtőtől DNY-ra haladó földút részsűjén [7993.2]; Tiszatardos: a komp felett lévő részsűn [7994.3]. A vizsgált területen kizárólag az egykori ártér szintjéből kiemelkedő homokhalmokon találtak. A tájhatáron a vasútvonal mentén gyakoribb.

29. *Thelypteris palustris* Schott – Tiszadob: Szelepi-morotva [7992.4] MOLNÁR (1995a) adatának megerősítése; Tiszalúc: Holt-Tisza [7992.3] MOLNÁR (1995a) adatának megerősítése; Szerencs-Prügy: a Peres-Kígyós-ér hidjánál [7893.3]; Mezőzombor: Nagy-tó [7893.4]; Tarcál: Kengyel-tó [7994.1]; Kenyiz-lapos [7893.4]; Tarcál-Prügy: Hódos-tó [7893.4; 7993.2]; a Prügyi-főcsatornának a Hódos-tó felé vetett kanyarulatában [7993.2]; Taktabáj-Tarcál: a Prügyi-főcsatorna és a Báj-Tardosi csatorna taktabáji Nagy-erdőt körülölelő szakaszán [7993.2; 7994.1]; Tiszaladány: Dicse-lapos (Sulymos) [7994.1]; Kis-Tisza (Holt-Tisza) [7994.2]; a Nagyhomokostanyától ÉNY-ra lévő laposban [7994.1]. Általában úszólápokon, úszó szigeteken, néhol legyökerező gyékényesben. Rendszerint tömeges.

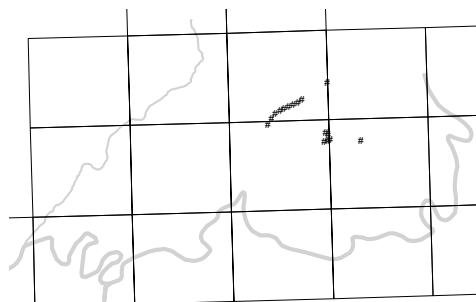

2. ábra. A *Thelypteris palustris* elterjedése a Taktaközben

48. *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod. – Tiszadob: ártéren, puhafaligetben, a Tökös nevű erősen feltöltődött morotvát a Tiszával összekötő fok mellett, kb. 40 tő [7992.4] (MOLNÁR Zsolttal közös terepbejárás alkalmával találtuk. ZÁKÁNY Albert már korábban is ismerte ezt az előfordulást). Tokaj: Alsó-legelő, ártéri erdőben kb. 15 tő [7994.2]. A Tisza bal partjáról, Tiszaladány közigazgatási területéről szintén puhafás ligeterdőből jelzi MOLNÁR és mtsai (2000), mely előfordulást SEREGÉLYES in FARKAS (1999) is közli.

- 55. *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott** – Tarcal: a Hódos-tó D-i csücskének partján, üde cserjésben [7993.2]; Tiszadob: a Tököst a Tiszával összekötő fok partján illetve a Tökös É-i oldalán lévő földút mellett [7992.4]; Taktakenéz: a Taktaharkányba vezető műút mellett, ahol a Csikós-ér egy kanyarulata megközelíti a műutat, kocsányos tölgyek alatt [7993.1].
- 61. *Salvinia natans* (L.) All.** – Tarcal: Kenyiz-lapos [7893.4]; Taktaközi-öntöző-főcsatorna [7893.4]; Hódos-tó [7893.4; 7993.2]; Tokaj: Ively-éricsatorna [7994.2]; a halastavak D-i oldalán, a parttal párhuzamosan futó, vízzel telt árokban [7994.2]; Prügy: Pap-tó [7993.1; 7993.2; 7893.3]; Mezőzombor: Nagy-tó [7893.4]; Tiszaladány: Kis-Tisza (Holt-Tisza) [7994.1; 7994.2]; Dicse-lapos (Sulymos) [7994.1]; Csobaj: Régi-Tisza [7993.4]; Taktabáj: Báj-Tardosi-csatorna [7993.2; 7994.1]; Tiszalúc: Takta [7992.3]; Holt-Tisza [7992.3; 7992.4]; Tiszadob: Szelepi-morotva [7992.4]. KITAIBEL (LÖKÖS 2001) és HAZSLINSZKY (1866) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 116. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.** – Tiszaladány: Tisza menti töltés mentett oldalán a 40 gkm-nél [7994.2] UJVÁROSSY (1936) adatának megerősítése; a Holt-Tisza (Kis-Tisza) faluból nyíló, délebbre eső hídján [7994.2]; Csobaj: a Régi-Tisza partján [7993.4]. A két előfordulás spontánitásától egyelőre nem tudunk nyilatkozni. A Taktaközben meglepően ritka. Kesznyéten környékén gyakoribb, néhol állományalkotó.
- 118. *Carpinus betulus* L.** – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2]; Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3] MOLNÁR (1995a és 1995b) adatának megerősítése. Valószínűleg mindkét helyen telepítve.
- 125. *Quercus cerris* L.** – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2]; Tiszalúc-Tiszadob: Szelep, a Holt-Tisza melletti töltésből kiinduló ÉK-DNY irányú töltésen [7992.4]. Valószínűleg mindkét helyen telepítve.
- 129. *Quercus petraea* agg.** – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.3]. Valószínűleg telepítve.
- 151. *Thesium ramosum* Hayne** – Tarcal: Dorner, marhalegelőn [7993.2]; Taktabáj: a falu DNY-i részén lévő öregtemetőben [7993.2].
- 180. *Fagopyrum esculentum* Moench** – Szerencs-Prügy: a Peres-Kígyós-ér fölötti közúti hidnál [7893.3] (2009).
- 255. *Salsola kali* L.** – Tiszatardos: a Tiszaladány irányában sorakozó homokhalmok szántóföldjein [7994.1; 7994.3] (2009).
- 256. *Salsola collina* Pall.** – Prügy: homokbánya [7993.2] (2009); Tiszatardos: a falutól ÉK-re lévő homokhalom tetején (szántófölddel körülvéve, de a halom teteje nincs beszántva) [7994.3] (2009). Mindkét helyen csupán néhány tövet találtunk. A határozás helyességét VIDÉKI Róbert is megerősítette. A *Crisicumra* új!
- 375. *Dianthus armeria* L.** – Mezőzombor: a Nagy-tó és a Sark-ér közti kaszálón [7893.4]; Tarcal: Közös-legelő [7893.4]; Taktabáj: Nagy-erdő [7994.1].
- 381. *Nymphaea alba* L.** – Szerencs-Prügy: Peres-Kígyós-ér [7893.3]; Tarcal: a Prügyre vezető műút Taktaközi-öntöző-főcsatorna feletti hídjánál [7893.4]. HAZSLINSZKY (1866) és SZOLLÁT in FARKAS (1999) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 382. *Nuphar lutea* (L.) Sm.** – Tarcal: a Taktaközi-öntöző-főcsatorna Tasony felől az Andrási-tagra nyíló hídjánál [7894.3]; a Prügyre vezető műút Taktaközi-öntöző-főcsatorna feletti hídjánál [7893.4]; Csobaj: Régi-Tisza [7993.4]; Tiszalúc: Takta [7992.3].
- 397. *Caltha palustris* L.** – Tokaj alatt, a töltés menti erdőben (a halastavaknál) [7994.2].
- 422. *Clematis vitalba* L.** – Tokaj: a halastavak D-i oldalán a parttal párhuzamosan haladó földút mezsgyéjén [7994.2]; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1]. Ritka a Taktaközben.
- 427. *Adonis aestivalis* L.** – Csobaj: Tölgyes-girind [7994.1] (2008). Fiala szántóparlagon.
- 440. *Ranunculus polyphyllus* Waldst. et Kit.** – Mezőzombor: Sár-rét [7893.4].
- 459. *Myosurus minimus* L.** – Tiszaladány: a 35,2 gkm-nél, mentett oldali szántóföld belvizes részein [7994.1] (2009); Prügy: a 20,2 gkm-nél, a Kecskés-értől Prügyre vezető földúton, kerékbevéágás töcsáiban [7993.2] (2009).
- 465. *Thalictrum flavum* L.** – Tokaj-Tiszaladány: a Tisza töltéslábi gyepeiben szórványos (GULYÁS Gergely adata). Tokaj: Alsó-legelőnél lévő mocsárerdőben [7994.2]; Tiszadob: a Tökös körüli erdőben [7992.4]. BODROGKÖZY (1962) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 531. *Armoracia macrocarpa* (Waldst. et Kit.) Kit. ex Baumg.** – Tiszaladány: Dicse-lapos (Sulymos) [7994.1]; Tokaj: a Tisza menti ártéri erdő szegélyében néhány tő (a halastavak környékén illetve a 39,6 gkm-nél is) [7994.2]; Tiszalúc-Tiszadob: Szelep, holtmederben tömeges [7992.4] (MOLNÁR Zsolttal közös terepbejárás alkalmával találtuk).
- 560. *Berteroa incana* (L.) DC.** – Prügy: öregtemető [7993.2]; Taktakenéz: Telek-halom [7993.3]. Kizárólag az egykori ártér szintjéből kiemelkedő homokhalmokon. BODROGKÖZY (1962) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 635. *Hylotelephium telephium* (L.) H. Ohba subsp. *maximum* (L.) H. Ohba** – Tarcal: Közös-legelő [7893.4]. Talán a Kopasz-hegy sztyepplejtőiről sodródott ide.

- 643. *Sedum acre* L.** – Prügy: Kecskés-ér, töltés melletti száraz gyepten [7993.2]. BODROGKÖZY (1962) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 647. *Saxifraga tridactylites* L.** – Taktabáj: az egykori Béke TSZ betonvályújában [7993.2] (2009).
- 667. *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.** – Tarcal: Fövényes-dűlő - Kun-szállás, a Taktaközi-öntöző-főcsatorna partján [7893.4]; Tiszaladány: a Tisza menti töltés 40 gkm-énél, a töltés ártéri oldalán [7994.2].
- 682. *Rosa rugosa* Thunb.** – Taktakenéz-Taktaharkány: a két falut összekötő műút mentén [7993.1]. Valószínűleg telepítve.
- 685. *Rosa gallica* L.** – Tarcal: Dorner, marhalegelő körüli villanypásztor mentén, a terület D-i részén [7993.2].
- 697. *Rosa villosa* L.** – Prügy: öregtemető [7993.2]. FACSAR in SIMON (1992) és BARTHA in FARKAS (1999) adatának megerősítése. Sok a fiatal gyökérsarj, ám az erősen elburjánzott orgona, illetve a szintén tömegessé vált selyemkóró s nem utolsó sorban a helybéli tudatlansága veszélyeztetik a rózsza fennmaradását!
- 711. *Sanguisorba officinalis* L.** – Mezőzombor: Sár-rét [7893.4].
- 870. *Astragalus cicer* L.** – Tarcal: a Hódos-tó partján [7993.2]; a Várkonyi-tanya körüli parlag eredetű gyepekben [7993.2]; Csobaj: a Régi-Tisza menti töltésnél [7993.4]; Prügy: a Tarcalra vezető műút mezsgyéjén [7993.2].
- 916. *Lathyrus hirsutus* L.** – Szerencs: a Prügyre vezető műút és a Békás-ér közti legelőn [7893.3] (2009).
- 919. *Lathyrus palustris* L.** – Tiszaladány: 39,5 gkm-nél a töltés oldalán [7994.2].
- 922. *Lathyrus latifolius* L.** – Mezőzombor: a Fürdő-patak mellett [7893.2]; Tokaj: a Tiszaladányba vezető műút mezsgyéjén a halastavakhoz tartozó épületegyüttes bejáratának közelében [7994.2]; Prügy: a Tarcalra vezető műút mezsgyéjén [7993.2].
- 1175. *Elatine alsinastrum* L.** – Tiszaladány: a Holt-Tisza (Kis-Tisza) által körülvevett területen, keréknyomban [7994.2] (2009); Csobaj: Balogh tagja: a falutól É-ra lévő TSZ-nél, szántóföld belvizes pocsolyájában és a földút kerékbevéágásaiban [7994.1] (2008).
- 1194. *Peplis portula* L.** – Belvizes tócsákban, keréknyomokban gyakori.
- 1197. *Lythrum hyssopifolia* L.** – Tiszaladány: a Holt-Tisza (Kis-Tisza) által körülvevett területen, keréknyomokban [7994.2] (2009).
- 1203. *Trapa natans* L.** – Tokaj: Ively-éricsatorna [7994.2]; Csobaj: Régi-Tisza [7993.4]; Kifli-tó [7993.4]; Tiszalúc: Takta [7992.3; 7992.4]; Holt-Tisza [7992.3; 7992.4]. HAZSLINSZKY (1866) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 1204. *Circaea lutetiana* L.** – Erdőkben gyakori (Tokaj-Tiszaladány: a Tisza árterének ligeterdeiben [7994.2] ÚJVÁROSI (1938) adatának megerősítése; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1]; Taktaharkány: a Tökös-tó melletti erdőben [7992.2; 7993.1]; Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3] MOLNÁR (1995b) adatának megerősítése; Tiszadob: a Holt-Tisza partján lévő kubikerdőkben [7992.4]).
- 1231. *Myriophyllum verticillatum* L.** – Tarcal: Kenyiz-lapos [7893.4].
- 1277. *Aethusa cynapium* L.** – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2].
- 1311. *Peucedanum officinale* L.** – Tarcal: a Prügyre vezető műút mezsgyéin nagy tömegben [7893,4; 7993.2] PAPP in FARKAS (1999) adatának megerősítése; Dorner, marhalegelő körüli villanypásztor mentén [7993,2; 7994.1]; a Kengyel-tó mellett elhaladó (Taktabájra vezető) ÉK-DNY irányú műút mezsgyéin [7994.1].

3. ábra. A *Peucedanum officinale* elterjedése a Taktaközben

1312. *Peucedanum alsaticum* L. – Tarcal: Aszúfa-hát – Kun-szállás [7893.4]; Tasony, ahol a Taktaközi-öntöző-főcsatorna és a mellette haladó földút is ÉNY-i irányba kanyarodik [7894.3]; a Taktaközi-öntöző-főcsatorna Tasony felől az Andrásitagra nyíló hídjánál [7894.3].

1366. *Limonium gmelinii* (Willd.) Kuntze subsp. *hungaricum* (Klokov) Soó – Prügy: Görgőgyep: a Taktabájra vezető műút mezsgyéjén [7993.2]; Kecskés-ér: ártéri területen lévő gyepten [7993.2].

1378. *Ligustrum vulgare* L. – Taktabáj: a falutól NY-ra, a Gyékényes-csatornától É-ra lévő telepített nyarasban [7993.2]; Nagy-erdő [7994.1].

1385. *Gentiana pneumonanthe* L. – Mezőzombor: Sár-rét, jórészt a Fürdő-pataktól K-re [7893.4]; Tiszadob: Szelep [7992.4]. Mindkét lelőhelyen jelentős állományát találtuk.

1396. *Vincetoxicum hirsutinaria* Medik. – Tokaj-Tiszaladány: a Tisza árterén lévő tölgyesekben [7994.2]; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2].

1428. *Nonoa pulla* (L.) DC. – Tiszaladány: 35,2 gkm-nél a töltés oldalán [7994.1]; Tiszatardos: a Tiszaladány irányában lévő, Tiszatardoshoz legközelebb lévő halom oldalán [7994.3].

1467. *Callitriche palustris* L. – Taktabáj: Nagy-erdő, keréknyomban [7993.2] (2009). (A Taktaköz belvizes szántóföldjein, keréknyomok töcsáiban rendszeresen fordul elő *Callitriche*, azonban a határozási nehézségei miatt fajra pontosan csak az említett helyen azonosítottuk.)

1480. *Scutellaria galericulata* L. – Tokaj: a halastavaktól délre, a tóparttal párhuzamosan haladó árok partján [7994.2]; Tiszaladány: a Holt-Tisza (Kis-Tisza) faluból nyíló, délebbre eső hídján [7994.2]. BODROGKÖZY (1962) pontos helymegjelölés nélkül említi.

1493. *Galeopsis speciosa* Mill. – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2].

1502. *Galeobdolon luteum* Huds. – Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3].

1513. *Stachys germanica* L. – Prügy: Görgő-gyep: a Taktabájra vezető műút mezsgyéjén [7993.2]; Taktabáj: a falutól NY-ra, a Gyékényes-csatornától É-ra lévő telepített nyarasban [7993.2]; Tiszatardos: közvetlenül a falu szélén, a Tiszaladány felé vezető út jobb oldalán lévő gyepek keresztülszelő árokban (körülötte sok gyalogakác) [7994.3].

1556. *Salvia verticillata* L. – Csobaj [7993.4].

1591. *Lindernia procumbens* (Krock.) Philcox – Tokaj és Tarcal közötti műút mellett, a vasúti átjáró előtt, az úttól balra lévő belvizes folton [7894.3].

1608. *Scrophularia nodosa* L. – Tarcal: Álom-szög, a Prügyre vezető műút menti mezsgyén [7893.4]; Tiszaladány: a Tisza menti töltés 39,5 gkm-énél, az árterén lévő tölgyesben [7994.2]; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2].

1620. *Kickxia elatine* (L.) Dumort. – Tarcal: Uraitag [7894.3] (2009).

1625. *Pseudolysimachion longifolium* (L.) Opiz – Tokaj: a Tiszaladányba vezető műút halastavak melletti mezsgyéjén [7994.2]; Tarcal: a Prügyre vezető műút mezsgyéjén a Hódos-tónál [7893.4]; Taktabáj: a Nagy-erdő egyik tisztásán [7994.1]; Csobaj: a Tisza menti töltés 24,3 gkm-énél

[7993.4].

1628. *Pseudolysimachion spicatum* (L.) Opiz – Prügy: Görgő-gyep: a Taktabájra vezető műút mezsgyéjén [7993.2].

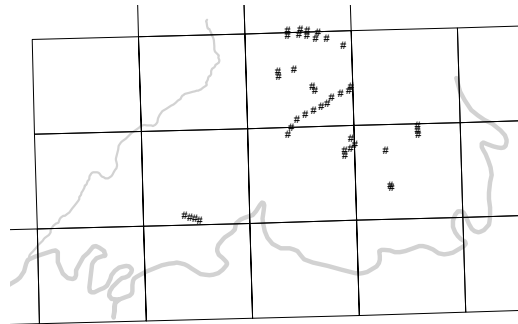
1630. *Veronica scutellata* L. – Taktabáj: Kiskocsordos [7993.2].

1674. *Rhinanthus serotinus* (Schönh.) Oborný – Tiszlúc: Felső-rét [7992.4] (2009).

1752. *Plantago maritima* L. – Prügy: Görgő-gyep: a Taktabájra vezető műút mezsgyéjén [7993.2]; Tiszatardos: közvetlenül a falu szélén, a Tiszaladány felé vezető út jobb oldalán lévő gyepekben [7994.3].

1785. *Dipsacus pilosus* L. – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2].

1787. *Dipsacus fullonum* L. – Út menti mezsgyéken: Szerencs és Prügy [7893.3], Prügy és Taktabáj [7993.2], Tiszaladány és Tokaj között [7994.2]; Tarcal: a Taktaközi-öntöző-főcsatorna Tasony felől az Andrásitagra nyíló hídjánál [7894.3].

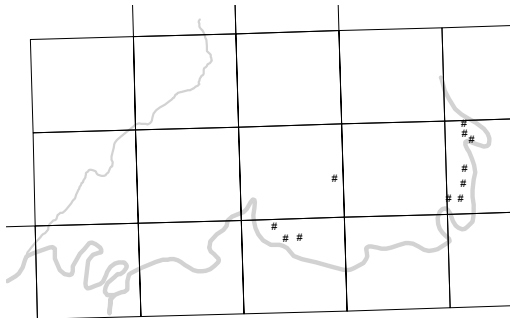
4. ábra. Az *Aster sedifolius* elterjedése a Taktaközben

1829. *Aster sedifolius* L. – Tarcal: a Prügyre vezető műút mezsgyéjén [7893.4]; Kun-szállás, a Taktaközi-öntöző-főcsatorna mentén [7893.4]; Dorner, marhalegelő körüli villanypásztor mentén [7993.2; 7994.1]; a Várkonyi-tanya körüli parlag eredetű gyepekben [7993.2]; Tarcal-Mezőzombor: Közös-legelő [7893.4; 7894.3]; Mezőzombor: Sár-rét [7893.2; 7893.4] MOLNÁR és TÜRKE (2007) adatának megerősítése; Kamara-rét [7893.4]; a Zsérc-tanyára vezető műút mezsgyéjén [7893.4]; Tokaj: a Tarcalra vezető műútból a közigazgatási határnál lévő szeszfőzdénél D feli kiágazó út mellett, az úttal párhuzamos töltésén [7994.1]; Tiszaladány-Tiszatardos-Csobaj: a három község közigazgatási határán, a Vecskési-csatorna partján [7994.1]; Taktakenéz: a Taktaharkányba vezető műút mezsgyéjén [7993.1]. FARKAS (1999) pontos helymegjelölés nélkül említi.

1830. *Aster tripolium* L. – Tiszaladány: Nagy-szik [7994.1]. HAZSLINSZKY (1866) pontos helymegjelölés nélkül említi.

1860. *Pulicaria vulgaris* Gaertn. – Tarcal: a Taktaközi-öntöző-főcsatorna Tasony felől az András-tágra nyíló hídjánál, keréknyomban [7894.3] (2009). HAZSLINSZKY (1866) pontos helymegjelölés nélkül említi.

1916. *Leucanthemella serotina* (L.) Tzvelev – Tokaj-Tiszaladány: a Tisza árterén, ligeterdőkben és főleg azok szegélyein [7994.2]; Csobaj: az árvízvédelmi töltés Kifli-tó menti szakaszánál [7993.4]; a Tisza menti töltés 24,3 gkm-énél [7993.4]; Taktabáj: a Tisza menti töltés 23,4 gkm-énél [7993.2]; Mogyorós-dűlő, a Bódványos-ér partján [7993.2]. KITAIBEL (LÖKÖS 2001) és DOBOLYI in FARKAS (1999) pontos helymegjelölés nélkül említi.

5. ábra. A *Leucanthemella serotina* elterjedése a Taktaközben

1923. *Artemisia santonicum* L. – Tarcal: Közösléglő (Sár-rét) [7893.4]; Tiszatardos: közvetlenül a falu szélén, a Tiszaladány felé vezető út jobb oldalán lévő gyepten [7994.3]; Tiszaladány: Nagy-szik [7994.1]. KITAIBEL (LÖKÖS 2001) pontos helymegjelölés nélkül említi.

1975. *Carduus crispus* L. – Szerencs: a Prügyre vezető műút mellett, a Taktán átvezető hídnál [7893.3].

1984. *Cirsium brachycephalum* Jur. – Mezőzombor: Sár-rét [7893.4]. MOLNÁR és TÜRKE (2007) adatának megerősítése.

2003. *Centaurea cyanus* L. – Prügy: a 18 gkm-nél, a szivattyúteleptől K-re lévő szántón [7993.1] (2009).

2008.3 *Centaurea scabiosa* subsp. *scabiosa* – Taktabáj: a falu DNY-i részén lévő öregtemetőben [7993.2].

2046. *Mycelis muralis* (L.) Dumort. – Taktaharkány: a Tökös-tó melletti erdőben [7992.2; 7993.1].

2052. *Chondrilla juncea* L. – Prügy: homokbánya és környéke [7993.2]; a Tiszaladány irányában

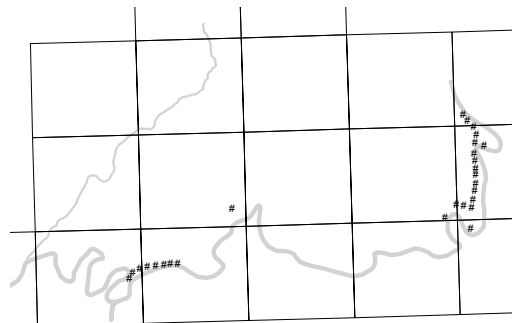
lévő, Tiszatardoshoz legközelebb lévő halom oldalán [7994.3]. Kizárólag az egykori ártér szintjéből kiemelkedő homok-halmokon. A tájhatáron, vagyis a vasútvonal mentén gyakori.

2053. *Lapsana communis* L. – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1].

2129. *Stratiotes aloides* L. – Tavak és csatornák vizében gyakori, rendszerint tömeges. Érdekes módon a kesznyéti vizekből korábban szinte teljesen hiányzott (MOLNÁR 1995a). Ott csupán az utóbbi évek árasztásai során vált tömegessé (MOLNÁR Zsolt szóbeli közlése).

2192. *Convallaria majalis* L. – Tiszaladány: a Tisza menti töltés 40 gkm-e környékén, az ártéren lévő tölgyesekben [7994.2] UJVÁROSSY (1936) adatának megerősítése; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1]; Tiszadob: a Tökös körüli ártéri erdőben [7993.3].

2195. *Polygonatum latifolium* (Jacq.) Desf. – Tiszaladány: a Tisza menti töltés 40 gkm-e környékén, az ártéren lévő tölgyesekben [7994.2]; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1]; Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3].

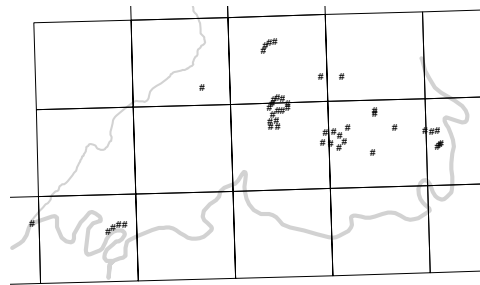
6. ábra. A *Leucojum aestivum* elterjedése a Taktaközben

2240. *Leucojum aestivum* L. – Tokaj: Alsólegelő [7894,4; 7994.2]; Tiszaladány: Karakó; Tisza-oldal [7994.3]; Prügy: a Prügyi-főcsatorna torkolata környékén [7993.1]; Taktakenéz-Tiszadob: az erdészlaktól a Tökösig [7992,4; 7993.3]. A Tisza árterének ligeterdeiben, azok szegélyein, kubiködrök partján rendszerint tömeges. BODROGKÖZY (1962) és DÉNES in FARKAS (1999) pontos helymegjelölés nélkül említi.

2296. *Festuca gigantea* (L.) Vill. – Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1]; Tiszadob: a Tökös körüli erdőben [7993.3].

2324. *Poa bulbosa* L. – Prügy: öregtemető [7993.2]; Homokbányák (Pulyka-szeg) [7993.2]; Prügy-Taktakenéz: a Prügyi-főcsatorna torkolata közelében lévő szivattyúteleptől Taktakenéz felé, a

- községhatáron, útmenti száraz gyepfoltban [7993.1]. Mindenhol száraz homokon.
- 2339. *Puccinellia limosa* (Schur) Holmb.** – Tiszaladány: Nagy-szik [7994.1].
- 2344. *Beckmannia eruciformis* (L.) Host** – Tiszaladány: Dicse-lapos (Sulymos-tó) mellett [7994.1]; Csobaj: Balogh-tagja, belvizes szántóföldön [7994.1]. KITAIBEL (LÖKÖS 2001) és BODROGKÖZY (1962) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 2389. *Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P. Beauv.** – Taktaharkány: a Tökös melletti erdőben [7992.2; 7993.1]; Taktabáj: Nagy-erdő [7993.2; 7994.1]; Tiszadob: a Holt-Tisza partján lévő kubikerdőkben [7992.4]; Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3]. MOLNÁR (1995b) adatának megerősítése.
- 2396. *Elymus hispidus* (Opiz) Melderis** – Taktabáj: a falu DNY-i részén lévő öregtemetőben [7993.2].
- 2440. *Hierochloë repens* (Host) P. Beauv.** – Tokaj: a halastavaknál lévő gátórház mellett a töltésen [7994.2]; Tiszalúc: a Holt-Tisza menti töltésen [7993.2].
- 2501. *Leersia oryzoides* (L.) Sw.** – Csobaj: Régi-Tisza [7993.4] (GULYÁS Gergely adata). Tiszalúc: a Holt-Tiszát átszelő híd tövében [7992.3].
- 2529. *Wolffia arrhiza* (L.) Horkel ex Wimm.** – Tiszaladány: Dicse-lapos (Sulymos) [7994.1]; Prügy-Tarcal: a Peres-Kigyós-érnek a Hódos-tó felé vetett kanyarulatában [7993.2]; Mezőzombor: Nagy-tó [7893.4].
- 2541. *Typha laxmannii* Lepech.** – Tokaj: a halastavak D-i oldalán, a parttal párhuzamosan futó, vízzel telt árokban [7994.2]; Tarcal: a Kenyiz-lapos mellett, Taktaközi-öntöző-főcsatorna [7893.4].
- 2556. *Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla** – Tarcal: a Taktaközi-öntöző-főcsatorna Tasony felől az Andrási-tagra nyíló hídjánál [7894.3]; Tiszaladány: a Holt-Tisza (Kis-Tisza) által körülvelt területen, keréknyomban [7994.2]. BODROGKÖZY (1962) pontos helymegjelölés nélkül említi.
- 2591. *Carex remota* L.** – Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3]. MOLNÁR (1995a) adatának megerősítése.
- 2633. *Carex pseudocyperus* L.** – Mezőzombor: Nagy-tó [7893.4]; Tarcal: Kengyel-tó [7994.1]; Kenyiz-lapos [7893.4]; Urai-tag, a Taktaközi-öntöző-főcsatorna és a vasút között húzódó ÉK-DNY irányú csatornában [7894.3]; Tarcal-Prügy: Hódos-tó [7993.2; 7893.4]; a Prügyi-főcsatornának a Hódos-tó felé vetett kanyarulatában [7993.2]; Taktabáj-Tarcal: Prügyi-főcsatorna Kengyel-tótól Folyás-szög felé eső szakaszán [7994.1]; a Prügyi-főcsatorna és a Báj-Tardosi csatorna taktabáji Nagy-erdőt körülölelő szakaszán [7993.2; 7994.1]; Tiszaladány: Holt-Tisza (Kis-Tisza) [7994.2]; Dicse-lapos (Sulymos) [7994.1]; Szerencs-Prügy: a Peres-Kigyós-ér hídjánál [7893.3]; Tiszadob: Szelepi-morotva [7992.4] MOLNÁR (1995a) adatának megerősítése; Tiszalúc: Holt-Tisza [7992.3] MOLNÁR (1995a) adatának megerősítése. Többnyire úszólápokon, úszó szigeteken. Rendszerint tömeges.

7. ábra. A *Carex pseudocyperus* elterjedése a Taktaközben

- 2634. *Carex sylvatica* Huds.** – Taktaharkány: a Tökös-tó melletti erdőben [7992.2]; Taktakenéz: Szent-erdő [7993.3]. MOLNÁR (1995a) adatának megerősítése.
- 2673. *Epipactis helleborine* (L.) Crantz** – Tarcal: Valad-dűlő, a Hódos-tótól D-re lévő erdőben [7993.2]; Taktabáj: a falutól NY-ra, a Gyékényes-csatornától É-ra lévő telepített nyarasban [7993.2].
- 2677. *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch** – Prügy: Úrrét-tanya melletti telepített nyarasban [7893.3] (ZÁKÁNY Albert adata).

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket szeretnénk kifejezni Biró Mariannának, Gulyás Gergelynek, Király Gergelynek, Koscsó Jánosnak, Molnár Csabának, Molnár V. Attilának, Molnár Zsoltnak, Petrovics Zoltánnak és Zákány Albertnek a munkánk során nyújtott sokrétű segítségükért.

Külön köszönjük Molnár Zsolt és Gulyás Gergely alapos lektori munkáját.

Summary

Data to the knowledge of the vascular flora of the Taktaköz (N-Hungary)

A. TAKÁCS – T. ZSÓLYOMI

This paper publishes the results of the floristical research of Taktaköz (North Hungary, by the river Tisza). The flora of this area was not examined thoroughly before, contrary to the flora of other parts of Alföld (e.g. Bodrogek, Szatmár-Bereg or Hortobágy). Altogether 58 taxa proved new to Taktaköz such as *Matteuccia struthiopteris*, *Rosa gallica*, *Sanguisorba officinalis*, *Filipendula ulmaria*, *Gentiana pneumonanthe*, *Epipactis helleborine* and *Cephalanthera longifolia*. The *Salsola collina* was new to Crisicum. The authors found new localities of some rare and important species such as *Thelypteris palustris*, *A Armoracia macrocarpa*, *Lathyrus palustris*, *Peucedanum officinale*, *Leucanthemella serotina* and *Leucojum aestivum*.

The most significant data are documented by specimens deposited at Herbarium of Debrecen University (DE) and by photographs.

Irodalom

- BARTHA D. (1999): Szentendrei-rózsa (*Rosa sancti-andreae*). In: FARKAS S. (szerk.): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda Kiadó, Budapest. p.: 123.
- BODROGKÖZY Gy. (1962): Das Leben der Tisza. XVIII. Die Vegetation des Theiss-Wellenraumes. I. Zöologische und ökologische Untersuchungen in der Gegend von Tokaj. – Acta Biologica 8: 3–44.
- DOBÁNY Z. (1995): A taktaközi települések történeti földrajza a 18. század közepétől 1945-ig. – Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Föld-rajz Tanszék, Nyíregyháza, 45 pp. + mellékletek.
- DOBOLYI K. (1999): Tisza-parti margitvirág (*Leucanthemella serotina*). In: Farkas S. (szerk.): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda Kiadó, Budapest. p.: 239.
- FACsar G. (1992): *Rosa L.* genus. – In: SIMON T. (szerk.): A magyarországi edényes flóra határozója. – Harasztok-virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest. pp. 171–180.
- FARKAS S. (szerk., 1999): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda Kiadó, Budapest. 416 pp.
- HAZSLINSZKY F. (1866): A Tokaj-Hegyalja viránya. Matematikai és Természettudományi Közlemények 4: 105–143.
- HORVÁTH F. – MOLNÁR Zs., BÖLÖNI J., PATAKI Zs., POLGÁR L. RÉVÉSZ A., KRASSER D., ILLYÉS É. (2008): Fact sheet of the MÉTA Database 1.2. – Acta Botanica Hungarica 50(Suppl.): 11–34.
- HUDÁK K. (2008): Taktaköz. In: KIRÁLY G. – MOLNÁR Zs. – BÖLÖNI J. – CSIKY J. – VOJTKÓ A. (szerk.): Magyarország földrajzi kistájainak növényzete. – MTA ÖBKI, Vácrátót. p.: 42.
- IHRIG D. (szerk., 1973): A magyar vízszabályozás története. – Budapest. pp. 312–319.
- KIRÁLY G. (szerk., 2007): Vörös Lista. A magyarországi edényes flóra veszélyeztetett fajai. – Sajtókiadás, Sopron, 73 pp.
- KIRÁLY G. (szerk., 2009): Új magyar fűvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. Határozókulcsok. – Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvalfő. 616 pp.
- LÖKÖS L. (szerk., 2001): Diaria itinerum Pauli Kitaibelii III. 1805–1817. – Hungarian Natural History Museum, Budapest. pp.: 322–324.
- MAROSI S. – SOMOGYI S. (szerk., 1990): Magyarország kistájainak katasztere I. – MTA Földrajztudományi Kutatóintézete, Budapest. pp. 170–174.
- MOLNÁR Cs. – TÜRKE I. J. (2007): Adatok az Eperjes-Tokaji-hegylánc déli felének növényvilágából. – Kitaibelia, 12 (1): 108–115.
- MOLNÁR V. A. (2003): Rejtőzködő kincseink. Növényritkaságok a Kárpát-medencében. Debreceni Egyetem, TTK Növénytan Tanszék – WinterFair Kft., Debrecen–Szeged. p.: 116.
- MOLNÁR V. A. – GULYÁS G. (2001): Adatok hazai Nanocyperion-fajok ismeretéhez VII. Az iszapnövényzet fajainak térképezése az Alföldön 2000-ben. – Kitaibelia 6(1): 169–198.
- MOLNÁR V. A. – PFEIFFER N. (1999): Adatok hazai Nanocyperion-fajok ismeretéhez II. Iszapnövényzet-kutatás az ár- és belvizek évében Magyarországon. – Kitaibelia 4(2): 391–421.
- MOLNÁR V. A. – MOLNÁR A. – VIDÉKI R. – PFEIFFER N. – GULYÁS G. (2000): Néhány adat Magyarország flórájának ismeretéhez. – Kitaibelia 5(2): 297–303.
- MOLNÁR V. A. – PFEIFFER N. – RISTOW, M. (2000): Adatok hazai Nanocyperion-fajok ismeretéhez IV. – A *Lindernia dubia* (L.) Pennel [Scrophulariaceae] Magyarországon. – Kitaibelia, 5(2): 279–287.
- MOLNÁR Zs. (1995a): Ártéri vegetáció Tiszadob és Kesznyéten környékén I. Tájégtörténeti, florisztikai és cönológiai értékelés. – Botanikai közlemények 83(1–2): 39–49.

- MOLNÁR Zs. (1995b): Ártéri vegetáció Tiszadob és Kesznyéten környékén II. A keményfaliget-erdők (*Fraxino pannonicae-Ulmetum*) története és mai állapota. – *Botanikai közlemények* **83**(1–2): 51–69.
- PAPP L. (1999): Sziki kocsord (*Peucedanum officinale*). In: Farkas S. (szerk.): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda Kiadó, Budapest. p.: 175.
- SEREGÉLYES T. (1999): Struccpáfrány (*Matteuccia struthiopteris*). In: Farkas S. (szerk.): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda Kiadó, Budapest. p.: 101.
- SOÓ R. – MÁTHÉ I. (1938): A Tiszántúl flórája. *Flora planitiei Hungariae Transtibiscensis*. – Debrecen, 192 pp. + térképmelléklet.
- SZOLLÁT Gy. (1999): Fehér tündérrózsa (*Nymphaea alba*). In: Farkas S. (szerk.): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda Kiadó, Budapest. p.: 119.
- ÚJVÁROSI M. (1938): Adatok a Tiszamente flórájához II. – *Debreceni Szemle* **12** (8–10): 205–206.
- ÚJVÁROSSY M. (1936): Adatok a Tiszamente és Hajdúnánás flórájához. – *Debreceni Szemle* **10**(2): 60–61.
- VIDÉKI R. (2005): A *Cycloloma atriplicifolia* (Spreng.) J. M. Coulter és a *Salsola collina* Pallas előfordulása Magyarországon. – *Flora Pannonica* **3**(1): 121–134.